

Bladudgivernes Forhandlernævn - Overenskomst

Journal nr. 2:8032-132/pr

Rådsmødet den 26. maj 1999

1. Resumé

Bladudgivernes Forhandlernævn (BFN) har den 30. juni 1998 anmeldt sin overenskomst med de tilhørende forretningsbetingelser for forhandling af dagblade, ugeblade og magasiner. Rådet skal tage stilling til, om overenskomsten kan opnå erklæring om ikke-indgreb i henhold til konkurrencelovens § 9, eller subsidiært om overenskomsten opfylder betingelserne for at opnå fritagelse i henhold til konkurrencelovens § 8, stk. 1.

Overenskomsten er indgået mellem på den ene side Københavnske Dagblades Samråd (KDS) og på den anden side Dansk Magasinpresses Udgiverforening (DMU). Det var i anmeldelsen oplyst, at aftalen var indgået mellem Danske Dagblades Forening (DDF) og DMU, men anmelder har senere præciseret, at overenskomsten er indgået af medlemmerne i KDS og DMU. KDS' medlemmer er alle medlemmer af DDF. Forretningsbetingelserne indeholder bestemmelser om levering (§ 2), salgsdag (§ 3), bindende videresalgspriser (§4) og forbud mod udleje/udlån af blade (§ 5). Ansøgningen omfatter ikke bestemmelsen om bindende videresalgspriser, og rådet skal således ikke tage stilling til denne bestemmelse.

Styrelsen finder, at der ikke kan meddeles en § 9-erklæring. Overenskomsten er eksklusiv, idet medlemmerne forpligter sig til at organisere løssalget således, at bladene kun forhandles hos forhandlere, der har underskrevet de fælles forretningsbetingelser over for Forhandlernævnet. Desuden indeholder de fælles forretningsbetingelser bestemmelse om, at Forhandlernævnet ved overtrædelse af forretningsbetingelserne kan standse al levering til den pågældende. Bestemmelsen giver således Forhandlernævnet mulighed for at iværksætte kollektive sanktioner over for forhandlerne.

Derimod er der belæg for en fritagelse af overenskomsten, dog kan der ikke gives fritagelse for eksklusivbestemmelsen, ligesom der må udstedes påbud om indskrænkelse og præcisering af sanktionsbestemmelserne.

2. Afgørelse

- Bladudgivernes Forhandlernævns overenskomst med tilhørende forretningsbetingelser er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, idet udgiverne forpligtes til eksklusivt at organisere al deres løssalg gennem forhandlere, som har underskrevet Forhandlernævnets forretningsbetingelser. Der kan derfor ikke gives erklæring i henhold til konkurrencelovens § 9.
- Bladudgivernes Forhandlernævns overenskomst med tilhørende forretningsbetingelser kan i henhold til konkurrencelovens § 8, stk. 1, fritages fra forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1. Dog fritages ikke:
  - overenskomstens eksklusivitetsbestemmelse om, at udgiverne forpligtes til at organisere al deres løssalg gennem forhandlere, som har underskrevet Forhandlernævnets forretningsbetingelser.
  - overenskomstens eksklusivitetsbestemmelse, hvorefter bladudgiverne forpligtes til udelukkende at benytte distributionsfirmaer, der har underskrevet Forhandlernævnets forretningsbetingelser.
  - sanktionsbestemmelsen i overenskomstens § 9, som giver Bladudgivernes Forhandlernævn adgang til at iværksætte kollektive leveringsstandsninger over for forhandlerne.
- Bladudgivernes Forhandlernævn skal i henhold til konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1,

- ophæve overenskomstens eksklusivetsbestemmelser, der pålægger bladudgiverne udelukkende at organisere deres løssalg gennem forhandlere og distributører, der har underskrevet de fælles forretningsbetingelser.
- ændre sanktionsbestemmelsen i forretningsbetingelsernes § 9, således at en eventuel leveringsstandsning kun kommer til at omfatte de udgivelser, som en given overtrædelse af forretningsbetingelserne vedrører.

Påbudene skal være efterkommet senest den 27. august 1999.

Fritagelsen er gældende fra 1. januar 1998 indtil den 1. januar 2003.

3. Sagsfremstilling

3.1 Baggrund og procedure

Bladudgivernes Forhandlernævn har den 30. juni 1998 anmeldt overenskomst med tilhørende forretningsbetingelser for forhandling af dagblade og magasiner med anmodning om erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9, eller subsidiært en fritagelse i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1.

Forretningsbetingelserne indeholder i § 4 bestemmelser om bindende videresalgspriser. Denne bestemmelse har Konkurrencerådet ved afgørelse af 30. maj 1990 godkendt. Afgørelsen er omtalt i Dokumentation 1990 s. 122-127. Konkurrencerådet begrundede sin beslutning om at tillade bindende videresalgspriser for aviser og magasiner med, at der er tale om produkter med kort levetid, branchens særlige distributions-/retursystem samt for dagbladenes vedkommende hensynet til den politiske meningsdannelse og kulturelle hensyn. Den nuværende konkurrencelov indeholder et udtrykkeligt forbud mod bindende videresalgspriser, men godkendelsen er i henhold til den nuværende konkurrencelovs § 27, stk. 2, 2. pkt., opretholdt, indtil Konkurrencerådet måtte træffe afgørelse om at tilbagekalde godkendelsen.

Anmeldelsen af BFN's overenskomst betyder derfor ikke, at rådet skal tage stilling til de bindende videresalgspriser nu. Spørgsmålet om håndhævelsen af bindende videresalgspriser vil formentlig også blive aktuelt for bøger inden for den nærmeste fremtid, og styrelsen finder, at en eventuel vurdering af fastprissystemet også for aviser og magasiner bør afvente vurderingen på bogområdet.

3.2 Parterne

Overenskomsten er indgået mellem på den ene side Københavnske Dagblades Samråd (KDS) og på den anden side Dansk Magasin Presses Udgiverforening (DMU). KDS' medlemskreds omfatter Berlingske Tidende, Politiken, Information, Aktuelt, Kristeligt Dagblad og Dagbladet Børsen.

Dansk Magasinpresses Udgiverforenings medlemskreds omfatter

- Aller Press A/S (herunder IN A/S samt g&s international)
- Det Bedste fra Readers Digest A/S
- Bladforlaget af første Oktober 1987 A/S
- Bonniers Specialmagasiner A/S
- Egmont Magasiner A/S

Den samlede omsætning for medlemmerne af Københavnske Dagblades Samråd udgjorde i 1997 kr. 4,7 mia. Medlemmerne af Dansk Magasinpresses Udgiverforening havde i 1997 en samlet omsætning på kr. 19,1 mia. DMU's medlemskreds skønnes at have en samlet omsætning af magasiner og ugeblade på kr. 2 mia.

3.3 Den anmeldte aftale

Aftalen (overenskomsten), der er indgået mellem KDS og DMU, regulerer nedsættelsen af Bladudgivernes Forhandlernævn, bestemmelser om udtrædelse af nævnet, Forhandlernævnets

virksomhed m.v. Forhandlernævnet beskæftiger sig med vilkårene for løssalg af dag- og ugeblade (herunder 14-dagesblade og månedsblade).

Forhandlere skal underskrive de i aftalen fastsatte forretningsbetingelser, som bl.a. indeholder bestemmelser om leveringer, herunder oplag af nye publikationer og om returnering af ikke solgte eksemplarer. Desuden indeholder forretningsbetingelserne bestemmelser om sanktioner over for forhandlere, der ikke overholder bestemmelserne, herunder bestemmelse om kollektiv leveringsstandsning over for forhandlere samt regler for hvilken procedure, der skal følges ved overtrædelse af forretningsbetingelserne.

Der er således tale om, at indbyrdes konkurrerende virksomheder har indgået en samarbejdsaftale, der nøje regulerer løssalget af aviser og ugeblade, samtidig indeholder aftalen et element af eksklusivitet, idet udgiverne er forpligtet til at organisere deres løssalg således, at der kun antages forhandlere og benyttes distributører, som har underskrevet de fælles forretningsbetingelser.

Overenskomsten som sådan er horisontal, men da alle forhandlere af dag- og ugeblade skal underskrive forretningsbetingelserne for at blive optaget som forhandler, er der samtidig tale om en lang række vertikale aftaler.

Dagbladene distribueres via Bladkompagniet A/S. Ekstra Bladet og B.T. har indgået en distributionsaftale om fælles distribution via Bladkompagniet A/S. Overenskomsten forpligter udgiverne til udelukkende at benytte distributionsfirmaer, der har underskrevet forretningsbetingelserne, og udgivere (uden for KDS's medlemskreds), som benytter Bladkompagniet A/S (som afregningsfirma og/eller som distributionsfirma), har over for dette tiltrådt de fælles forretningsbetingelser.

Samtlige ugeblade fra Aller Press og Egmonts Magasiner distribueres til forhandlerne gennem Ugebladsdistributionen I/S, der er et fælles distributionssystem med fælles paknings-, udbringnings- og returneringssystem. Aller Press og Egmont Magasiner A/S ejer Ugebladsdistributionen med hver 50 %.

De øvrige udgivere af magasiner benytter sig primært af fritstående leverandører, herunder Bladkompagniet A/S, Dansk Centralagentur A/S, Distributionsselskabet Forhandler Service ApS samt postvæsenet.

3.4 Det relevante marked

3.4.1 Produktmarkedet

Aftalerne vedrører både magasiner, ugeblade og dagblade. Overenskomsten regulerer løssalget af alle tre produkter, men det er styrelsens opfattelse, at der reelt er tale om i hvert fald 3 forskellige ikke-substituerbare produkter: dagblade, magasiner og ugeblade.

Danske aviser udgør et selvstændigt produkt, idet aviserne ikke kan substitueres med udenlandske aviser eller med andre danske tidsskrifter. Aviserne er kendetegnet ved deres indhold af dagsaktuelt stof og ved at være mere forgængelige end både magasiner og ugeblade bl.a. p.g.a indholdet.

Danske ugeblade udgør også et selvstændigt produktmarked, som består af billedreportageblade, familieblade og kvinde/modeblade. Disse ugeblade adskiller sig fra aviserne ved at være mere holdbare, trykt på glittet papir og desuden er prisen for et ugeblad ca. det dobbelte af prisen for et dagblad i løssalg. Ugeblade adskiller sig fra magasiner fortrinsvis ved indholdet - artikler og reportager inden for en meget bred vifte af emner, hvorfor de også henvender sig til en bred kreds af læsere - samt udgivelseshyppigheden.

Danske magasiner, der også må betragtes som et selvstændigt produkt både i forhold til aviser

og i forhold til ugeblade, behandler et mere snævert stofområde såsom bil, båd, bolig, have eller mad og henvender sig for de fleste magasiners vedkommende til en snæver kreds af læsere. Desuden er der betydelige prisforskelle mellem ugeblade og magasiner, idet magasiner koster 40 kr. eller mere. Magasinerne udkommer én gang om måneden eller sjældnere. Inden for dele af magasinmarkedet må det antages, at produktet ikke er begrænset til dansksprogede udgivelser. Især inden for IT-området udgives der en lang række engelsksprogede magasiner, som i stort omfang kan substituere dansksprogede magasiner, f.eks. PC-magasiner.

Samtidig er det styrelsens opfattelse, at løssalget af disse tre produkter adskiller sig fra abonnementssalget, især fordi forhandlere ikke er involveret i abonnementssalget. De relevante markeder kan herefter afgrænses til 1) forhandling af aviser i løssalg, 2) forhandling af ugeblade i løssalg og 3) forhandling af magasiner i løssalg.

Alle disse produkter, der befinder sig på hver sit produktmarked, forhandles både i løssalg og som abonnement, men for magasinernes og ugebladenes vedkommende og for de såkaldte formiddagsavisers vedkommende ligger den største omsætning i løssalg.

3.4.2 Det geografiske marked

Forretningsbetingelserne underskrives kun af forhandlere bosat i DK, og da der er tale om danske blade m.v., afgrænses det geografiske marked til Danmark.

3.4.3 KDS's, DMU's og Forhandlernævnets stilling på det relevante marked

På produktmarkedet for aviser er samtlige københavnske dagblade medlem af KDS. KDS's andel af de danske dagblade skønnes at udgøre 80-85 %. På produktmarkedet for ugeblade udgives efter det oplyste ikke danske ugeblade af virksomheder uden for DMU's medlemskreds. På markedet for magasiner har anmelder skønnet, at medlemmerne af DMU står for 80-90 % af salget. Sammenfattende kan det således konkluderes, at på markedet for forhandling af ugeblade i løssalg har medlemmerne af BFN et monopol. På markedet for forhandling af aviser i løssalg og på markedet for forhandling af magasiner i løssalg anslås markedsandelen at befinde sig i størrelsesordenen 80-90 %. Af magasiner, der udgives uden for DMU's medlemskreds kan bl.a. nævnes "Chili", "Press" og "Motor" samt en lang række amerikanske og britiske magasiner.

4. Vurdering

Anmelder har mere generelt anført, at overenskomsten som helhed er omfattet af den fastprisdiskussion, som Konkurrencerådet meddelte efter den tidligere konkurrencelovs § 14, stk. 1, i afgørelse truffet den 30. maj 1990. Det er på denne baggrund anmelders vurdering, at overenskomsten i sin helhed var omfattet af denne afgørelse, eller at overenskomstens øvrige bestemmelser er accessoirer eller gennemførselsforanstaltninger til de faste priser og dermed også er omfattet af konkurrencelovens § 27, stk. 2, 2. pkt. - og følgelig ikke omfattet af forbuddet i konkurrencelovens § 6.

Konkurrencestyrelsen er ikke enig i denne vurdering. Afgørelsen af 30. maj 1990 og hjemmelen i den tidligere konkurrencelovs § 14, stk. 1, vedrører udtrykkeligt bindende videresalgspriser, og det er styrelsens opfattelse, at de øvrige konkurrencebegrænsninger, som er indeholdt i aftalen (straks nedenfor) ikke er accessoriske i forhold til bestemmelsen om bindende videresalgspriser, idet bestemmelsen om bindende videresalgspriser udmærket kan eksistere uden disse andre bestemmelser.

4.1 Konkurrencelovens § 6, stk. 1- 3

Der er tale om erhvervsvirksomhed og der er også tale om en aftale mellem erhvervsvirksomheder m.v., hvorfor aftalerne vil være omfattet af konkurrenceloven jf. konkurrencelovens § 2.

Da omsætningen for medlemmerne i Dansk Magasinpresses Udgiverforening i 1998 tilsammen udgjorde 19,1 mia. kr. og for medlemmerne i Københavnske Dagblades Samråd 4,7 mia. kr.,

finder bagatelreglerne i konkurrencelovens § 7 ikke anvendelse.

Omsætningen (der alene dækker administrationsomkostninger) i BFN lå i 1997 på under 1 mio. kr. Omsætningen i DMU var 1997 på kr. 1,4 mio., mens omsætningen i KDS ikke er oplyst.

Aftalerne er ikke anmeldt til EU-Kommissionen, ligesom aftalerne heller ikke er omfattet af nogen her i landet gældende gruppefritagelse

- a. Når hele aftalekomplekset vurderes samlet, er der tale om, at man ved nedsættelsen af BFN lader konkurrenter (medlemmerne af DMU er indbyrdes konkurrenter, ligesom medlemmerne af KDS også indbyrdes er konkurrenter) indgå aftaler om afsætning, hvorfor aftalen som helhed er egnet til at begrænse konkurrencen. Ligeledes indeholder forretningsbetingelserne en bestemmelse, hvorefter det er muligt for udgiverne at iværksætte en kollektiv leveringsstandsning over for en forhandler, der i princippet måske kun overtræder forretningsbetingelserne i forhold til en enkelt udgiver. Det understreges af, at aftalen indeholder et element af eksklusivitet, idet udgiverne afskæres fra at organisere deres løssalg gennem forhandlere og distributionsfirmaer, som ikke underskriver Forhandlernævnets forretningsbetingelser.

Set fra forhandlernes side hindrer aftalen forhandlerne i selv at opsøge enkelte leverandører og træffe individuelle aftaler med dem. Hvis en forhandler har en tvist med en bladudgiver om vilkår, der er omfattet af BFN's forretningsbetingelser, indeholder forretningsbetingelserne mulighed for, at BFN standser levering af samtlige udgivelser.

Anmelder har om formålet med nedsættelsen af BFN forklaret, at der alene er tale om et forretnings- og administrationsorgan.

Styrelsen finder, at aftalen som helhed - uanset hvor praktisk den er for både udgivere og forhandlere - må betragtes som en konkurrencebegrænsning, som kunne minde om fælles salg eller fælles distribution. Udgiverne koordinerer en del af deres salg og forpligtes til udelukkende at organisere deres salg på de betingelser, der er fastsat i de fælles forretningsbetingelser, og forhandlerne har omvendt kun en indgang til at opnå forhandling af dagblade, ugeblade og de fleste af de udbudte magasiner.

De enkelte bestemmelser

- b. Forretningsbetingelsernes § 2, der giver udgiver eller disses distributionsfirmaer ret til at ændre de løbende leveringer og til på eget initiativ at udsende skønnede oplag af nye publikationer.

Anmelder har om den del af bestemmelsen, der vedrører udgiverens ret til på eget initiativ at udsende skønnede oplag af nye publikationer, forklaret, at formålet er at sikre, at nye publikationer sikres et bredt salgsnet fra første dag, samt at sikre udgiverne mulighed for uden varsel eller bestilling at sende nye publikationer på markedet eller iværksætte kampagner m.v. uden at dette kommer til konkurrenternes forudgående kendskab.

Styrelsen finder, at den del af bestemmelsen, der vedrører udgiverens ret til på eget initiativ at udsende skønnede oplag af nye publikationer, giver medlemmer af BFN et fortrin ved markedsføringen af nye publikationer, idet virksomheder, der ikke er medlem, ikke på samme måde har mulighed for massiv markedsføring af nye aviser, ugeblade og magasiner. Da bestemmelsen imidlertid ikke indeholder nogen form for eksklusivitet, har andre virksomheder mulighed for at indgå tilsvarende aftaler med forhandlerne, og der er derfor ikke grundlag for at antage, at bestemmelsen udøver en sådan markedspåvirkning, at der er tale om en konkurrencebegrænsning, der er omfattet af § 6, stk. 1.

Bestemmelsen kan ikke antages at have den store betydning for de enkelte forhandlere,

især når henses til, at der er fri retur på ikke bestilte leveringer. Det vil dog forudsætte, at udgivere ikke i omfang eller i varighed påtvinger den enkelte forhandler omkostninger ved at modtage og returnere bladene. Risikoen for dette vil imidlertid være minimal, da en sådan fremgangsmåde også er omkostningskrævende for udgiver. Styrelsen lægger hermed til grund, at bestemmelsen ikke - således som det også er præciseret af BFN - kan danne grundlag for et krav om bestemt sortiment.

Anmelder har om den del af bestemmelsen, der vedrører udgivers ret til at bestemme oplaget, forklaret, at formålet er at opnå økonomisk effektivitet ved at sikre levering af et så præcist oplag som muligt i forhold til det faktiske salg og dermed reducere forbruget af papir, transport, energi m.v.

Anmelder finder, at denne ret for udgiver ikke har til følge at konkurrencen begrænses, da forhandleren kan bestille supplement efter behov, og forhandlerne har fri returret på ikke bestilte leveringer. I praksis imødekommes forhandlerens leveringsønsker.

Det er styrelsens vurdering, at udgivernes ret til at ændre de løbende leveringer kunne udgøre en konkurrencebegrænsning - især hvis bestemmelsen blev håndhævet restriktivt over for udvalgte forhandlere, som måske ikke ville kunne få oplag, der er store nok. Men da forhandlere frit kan bestille supplement efter behov og i øvrigt har fri retur på ikke bestilte leveringer, må det lægges til grund, at denne bestemmelse ikke begrænser konkurrencen.

- c. Forretningsbetingelsernes § 5, hvorefter forhandlere afskæres fra at udleje blade eller sælge blade til udlejning, kunne muligvis opfattes som en konkurrencebegrænsning, men da det er helt i overensstemmelse med bestemmelsen i ophavsretslovens § 19, stk. 2, hvorefter en erhverver af et ophavsretligt beskyttet værk ikke umiddelbart har lov til at udleje dette værk, finder Konkurrentestyrelsen ikke at denne bestemmelse skal gøres til genstand for videre behandling i denne anmeldelsessag.
- d. Forretningsbetingelsernes § 9, hvorefter BFN har adgang til at iværksætte kollektiv sanktion over for en forhandler i form af leveringsstandsning. Denne bestemmelse kan virke konkurrencebegrænsende både over for den forhandler, som ikke kan få leveret og i forhold til de udgivere, hvis udgivelser ikke har været berørt af forhandlerens overtrædelse af forretningsbetingelserne. Der kunne f.eks. være tale om, at en forhandler havde udlejet et magasin. BFN kunne i et sådan tilfælde standse leveringen af samtlige aviser, dagblade og magasiner.

Anmelder har om sanktionsbestemmelsen i forretningsbetingelsernes § 9 forklaret, at DMU og KDS i praksis ikke gennemfører krydssanktioner. En forhandler, der misligholder sine forpligtelser over for et dagblad, udsættes ikke for sanktioner fra udgivere af ugeblade/magasiner, ligesom anmelder ikke har oplysninger om, at medlemmerne af KDS iværksætter fælles sanktioner. For DMUs vedkommende iværksættes der i praksis fælles sanktioner (blandt medlemmer af DMU), såfremt en forhandler gør sig skyldig i overtrædelse af bestemmelser i forretningsbetingelserne.

Ved manglende betaling for leverancer af dagblade, magasiner eller ugeblade indstiller udgiverne kollektivt leverancerne, men ikke via proceduren i forretningsbetingelsernes § 9. Dette sker for at undgå debitortab.

4.2 Konkurrencelovens § 8, stk. 1

Anmelder har generelt om overenskomsten og dens formål forklaret, at forretningsbetingelserne igennem mange år har fungeret tilfredsstillende for de omfattede parter. Anmelder vurderer, at der, siden Konkurrencerådet i 1990 meddelte dispensation og godkendte systemet med bindende videresalgspriser, ikke er sket ændringer i de faktiske forhold eller det retlige grundlag, som kan begrunde en ændret konkurrenceretlig vurdering af reglernes betydning for opretholdelsen af et effektivt system i Danmark.

Anmelder har om formålet med nedsættelsen af BFN forklaret, at der alene er tale om et forretnings- og administrationsorgan, som har til formål at registrere forhandlerne samt at informere udgiverne om det totale antal forhandlere herunder deres kategori, butikstype m.v. til brug i administrativ sammenhæng. Desuden har BFN til formål at sikre eksisterende og nye forhandlere et centralt sted, hvor de kan henvende sig vedrørende leverancer af dagblade og magasiner/ugeblade. BFN registrerer forhandlerne under et fælles kontonummer, som er til gavn for kommunikationen mellem forhandlerne og de enkelte udgivere vedrørende ejerskifte, ferielukning m.v.

BFN sikrer endvidere, at forhandlere og udgivere overholder de fælles forretningsbetingelser, som er vedtaget for at gøre det praktisk muligt for BFN at fungere som centralt styringsorgan.

Anmelder har oplyst, at hverken overenskomsten eller forretningsbetingelserne i praksis har eksklusivvirkning.

Uanset overenskomstens tekst kan dagbladene i praksis godt foretage deres løssalg gennem forhandlere, som ikke har tiltrådt forretningsbetingelserne, men det sker kun i stærkt begrænset omfang. Magasinpressen praktiserer bestemmelsen efter sin ordlyd.

Anmelder finder, at forretningsbetingelserne ikke er mere vidtgående end formålet tilsiger. Bestemmelsen om, at samtlige udgivere er forpligtet til at håndhæve forretningsbetingelserne er nødvendig for at sikre, at forretningsbetingelserne ikke bliver illusoriske.

Anmelder har endvidere forklaret, at bestemmelsen i forretningsbetingelsernes punkt 9 for dagbladenes vedkommende udelukkende gøres gældende, hvis betaling til Bladkompagniet udebliver. I dette tilfælde er dagblade, der benytter Bladkompagniet som afregningsfirma, forpligtet til at standse leveringen på samme dato. Dette er efter det oplyste den eneste kollektive sanktion, som udøves af dagbladene.

Udgivere af ugeblade og magasiner gennemfører fælles sanktioner over for forhandlerne, men ikke i fællesskab med dagbladene.

§8, stk. 1, nr. 1

Det er styrelsens opfattelse, at BFN bidrager til at styrke effektiviteten i distributionen af dag- og ugeblade og magasiner. Effektivitetsgevinsten høstes af forhandlere, men også i et vist omfang af udgiverne.

Forhandleren kan nøjes med at henvende sig ét sted. Udgiverne - herunder nye udgivere - kan gøre brug af BFN's forhandlerfortegnelser og på denne måde få kontakt til forhandlere i hele landet.

Betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 1, er derfor opfyldt.

§8, stk. 1, nr. 2

Det er styrelsens opfattelse, at forbrugerne sikres en rimelig andel af fordelene ved den virksomhed, der forgår i BFN. BFN sikrer, at der er et meget tæt net af forhandlere - eller at produkterne kan forhandles i et stort antal butikker.

Effekten på forbrugerpriserne er usikker. Forbrugerpriserne bestemmes af udgiverne, da det jo er et fastprissystem. Konkurrencebetingelserne er forskellige for dagblade, ugeblade og magasiner. For ugebladenes vedkommende er konkurrenceforholdene præget af ganske få, store virksomheder. Dette kan have ført til høje priser, men med den seneste udvikling (dvs. efter lanceringen af "Her og Nu" og "Kig Ind") er der ikke grund til at antage, at der ikke er effektiv priskonkurrence.

Samlet vurderer styrelsen, at betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 2, er opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 3

Det er styrelsens opfattelse, at overenskomstens eksklusivitetsbestemmelse pålægger udgiverne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål, idet udgiverne forpligtes til at organisere deres løssalg på de betingelser, som fremgår Forhandlernævnets forretningsbetingelser. Der kan næppe være hensyn til kapacitetsudnyttelse. Driftsomkostningerne for BFN ligger på lidt over en halv mio. årligt, og må således udgøre et absolut minimum af de omkostninger udgiverne har.

At eksklusivreglerne ikke er nødvendige fremgår også af, at dagbladene ikke anser sig for bundet heraf og ikke følger dem.

Ligeledes er styrelsen ikke enig i, at bestemmelserne i forretningsbetingelserne gøres illusoriske, hvis ikke alle udgivere følger dem. Det ville ikke ødelægge fordelene i systemet (og heller ikke fastprissystemet), at en udgiver besluttede, at udsende en speciel publikation til nogle forhandlere uden om BFN.

Det er derfor styrelsens opfattelse, at eksklusivitetsbestemmelsen i overenskomsten ikke opfylder betingelserne for at opnå fritagelse.

Ligeledes er det styrelsens opfattelse, at sanktionsbestemmelsen i forretningsbetingelsernes § 9 vedrørende muligheden for kollektiv leveringsstandsning går videre end det er nødvendigt. Især når henses til, at forretningsbetingelserne regulerer forhandling af varer fra tre forskellige produktmarkeder. Dette bekræftes også af oplysningerne om, at der i praksis ikke iværksættes leveringsstandsninger af dagblade for overtrædelser af forretningsbetingelserne vedrørende ugeblade og omvendt. Styrelsen finder, at bestemmelserne om håndhævelse ved fx leveringsstandsning som udgangspunkt må begrænses til de produkter, en overtrædelse vedrører. Det er derfor ikke nødvendigt, at en udgiver tvinges til at standse leverancerne til en forhandler, fordi denne har en tvist løbende med en anden udgiver.

Når bortses fra eksklusivitetsbestemmelserne og sanktionsbestemmelsen om kollektiv leveringsstandsning, finder styrelsen, at aftalen i øvrigt ikke pålægger udgiverne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål.

§ 8, stk. 1, nr. 4

Konkurrencen på markedet for løssalg af dagblade, ugeblade og magasiner udspilles primært på parametre som bladenes indhold, præsentation, pris, holdning m.v. Den enkelte forhandler spiller en rolle ved sin beliggenhed, øvrige vareudvalg præsentation af bladene og service. Under hensyn hertil er det styrelsens vurdering, at overenskomsten ikke giver udgiverne mulighed for at udelukke konkurrencen på de relevante markeder.

Da betingelsen i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 3, ikke er opfyldt, kan aftalen som helhed ikke fritages.